

Kitekint? - A dollár-euró háború

2012 január 18. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Szerz?nk az egyik legelismertebb amerikai közgazdász, a Kaliforniai Egyetem közgazdasági és politikatudományi professzora, kit?n? könyvek szerz?je, vezet? amerikai lapok kommentátora. Új kötetéb?l alapvet? kérdésekre kapunk választ: ritka ez manapság, és igen hasznos nekünk, magyaroknak is.

Az 1920-as évek elején indult a dollár világhódító útjára, de az 1929-1933-as nagy válság miatt a hódító hadjárat megtorpant, és csak 1945 után vette át a korábbi világvaluta, a brit font szerepét. Az 1970-es évek elejéig uralma töretlen volt. A világ teljes ipari termelésének felét adta az amerikai gazdaság, a világ teljes külföldi befektetéseinek négyötöde amerikai cégekt?l jött: ezen alapult a dollár hatalma.

A 70-es évek elejére azonban meger?södött Japán és Nyugat-Európa, amire az Egyesült Államok a dollár gyengítésével kívánt válaszolni, és ehhez szabad kézre volt szüksége az árfolyam-politikában. 1971-ben Richard Nixon elnök véget vetett a dollár/arany átváltásnak, ezzel megsz?nt az aranyalapú dollár kora és a valuták egymáshoz kötött árfolyama. 1973-ban megindult a dollár árfolyamának szabad alakítása, ezzel véget ért az 1944-ben felállított Bretton Woods-korszak: instabil világ lépett a stabil valutakorszak helyére.

Európa is lépett. 1972-ben elkezdte felépíteni a valutauniót, válaszul a dollár sorozatos leértékelésére. Majd 1988-ban a német külügyminisztérium javaslatot tett a közös európai jegybank felállítására. Még abban az évben feláll a Delors-bizottság, s három lépésben célul t?zi ki a valutauniót. 1991-ben jön a maastrichti szerz?dés, 1999-ben bevezetik az eurót. Ezzel megsz?nik az 1973 utáni átmeneti valutakorszak: a dollár, a jen, a német márka triumvirátusa. Nyugat-Európa közös pénzzel kihívja a dollár világuralmát: elindul a rivalizálás kora.

Szerz?nk szerint egyáltalán nincs vége a dollárnak. A XX. század második felét?l eltekintve mindig több nemzetközi valuta volt, most is így lesz: a dollár, az euró, a kínai renminbi, az indiai rúpia és a brazil real együtt adja majd a valutaövezetek pénznemeit. Ez lassú folyamat lesz, hiszen a globális kereskedelem 85 százalékát ma is dollárban számolják el, Kína valutatartalékainak 61 százaléka jelenleg is dollárban van. A globális pénzvilág els? számú tartalékvalutája ma is a dollár.

Szerz?nk nem használja a valutaháború kifejezést, valójában azonban ma a dollár-euró háború korát éljük. Az euró kihívta a dollárt, de el?tte nem biztosította a háború sikeres megvívásához szükséges feltételeket. Az euró egységes állam nélküli valuta, tehát nincs mögötte politikai unió. A tagok között nincs költségvetési unió, nincs közös pénzügyi vezetés és nincs közös pénzpiac, ezen belül kötvénypiac sem. Nem épültek ki a vészhelyzetek - a pénzügyi támadások - kivédéséhez szükséges védvonalak. S?t, az eurózóna tagjai között nagyobb fejlettségbeli különbségek vannak, mint amekkorát a stabil pénz megengedne.

Az euró közös politikai vállalkozás, de az európai intézmények nem képesek meghozni a védelemhez szükséges közös politikai döntéseket. A németek csak közös piacot akartak, a franciák közös pénzt is: az európai integrációt mindig a válságok mélyítették, most is ez a stratégia. Ez annál több háborús áldozatot követel az eurózóna tagjaitól, minél messzebb vannak a német fejlettségt?l, miközben a hadviselés a német-francia tengelyt is megviseli.

A magyar érdek világos: távol maradni az eurózónától, amíg nem vagyunk elég er?sek a belépéshez, és kimaradni a háborúból, amennyire lehet. Érdekünk az er?s Európa, de nem érdekünk a magyar állami önállóságot feladó teljes politikai unió. Érdekünk az euró fennmaradása. Elismerjük a többsebességes uniót, de még várunk a valutaunióval. Ha regionális valuta lesz az euró s nem az egyedüli világvaluta, nekünk ez is elég.

Közben er?södjünk!

Matolcsy György - hetivalasz.hu

Ajánló